

Being Frum in Politics

Show# 277 | June 20th 2020

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף כג עמוד ב

משנה. אין פורסין על שמע, ואין עוברין לפני התיבה, ואין נושאים את כפיהם, ואין קורין בתורה, ואין מפטירין בנביא, ואין עושין מעמד ומושב, ואין אומרים ברכת אבלים ותנחומי אבלים, וברכת חתנים, ואין מזמנים בשם פחות מעשרה, ובקרקעות - תשעה וכהן, ואדם כיוצא בהן.

גמרא. מנא הני מילי? אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: דאמר קרא ונקדשתי בתוך בני ישראל - כל דבר שבקדושה לא יהא פחות מעשרה. מאי משמע? - דתני רבי חייא: אתיא תוך תוך, כתיב הכא ונקדשתי בתוך בני ישראל, וכתיב התם הבדלו מתוך העדה, ואתיא עדה עדה, דכתיב התם עד מתי לעדה הרעה הזאת, מה להלן עשרה - אף כאן עשרה.

פרשת שלח פרק טו פסוק לח

דבַר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל־כִּנְפֵי בְּגָדֵיהֶם לְדַרְתָּם וְנָתַנּוּ עַל־צִיצִית הַכֹּהֵן פְּתִיל תְּכֵלֶת:

רש"י שם

ועשו להם ציצת - על שם הפתילים התלויים בה, כמו (יחזקאל ח, ג) ויקחני בציצית ראשי. דבר אחר ציצית על שם וראיתם אותו, כמו (שה"ש ב, ט) מציצ מן החרכים:

והנה מה שהרקיע הוא גוון תכלת, כתבו
המחקרים שהוא מכח ששם נשלים
כח ראות האנושי, ושם השי"ת בטבע
שיתראה גוון תכלת לא שחור ולא לבן שלא
יזיק לראות העין, ולכך דומה מראה תכלת,
ואם כן לפי זה הגוון תכלת מורה על העדר
הראיה, והנה נודע כי תכלית הידיעה אשר

לא נדע (בחינת עולם יג מה), כי איך אפשר
לשכל האנושי להשיג, כי לא מחשבותי
מחשבותיכם (ישעי' נה ח), רק צריך להודות
שאין בשכלינו להשיג כלל, ואז הוא בתכלית
הידיעה האמיתיות, ולכך תכלת דומה לכסא
הכבוד, שאי אפשר להשיג ממנו כלל, כגוון
התכלת שמורה על העדר הראיה, וזוה
נסתר דעת המינים שסומכים על חקירתם,
מאחר שבאמת אי אפשר לילך צתר חקירתו
כי אין בכח שכל האנושי להשיג.

והנה בכל עת יהיו צגדיך לבנים כו' (קהלת
ט ט), כי שוב יום אחד לפני מיתחך
(שנת קנג ע"א)^ה, וגם ציום הכיפורים
לובשים לבנים צכדי לזכור יום המיתה, מי
גבר יחיה [ולא יראה מות] (תהלים פט מט)^ו,
אם פגע צך מנוול זה כו' (ברכות ה ע"א)^ז,

לקיים המצות, וזהו לא תלמד לעשות על ידי
זה, רק תעשה בכל ענין, ואז תוכל ללמוד
רק להצין. ולכך רבי עקיבא שנכנס בשלום
צלי שום ספק, ילא בשלום, מה שאין כן איך
לא נכנסו בשלום. וזהו אחלי [יכונו דרכי]
לשמור חקיך צלי טעם^א, אז אני רשאי להצין
ולהציט מצותיך בטעם.

ועל דרך זה פירשתי (בליקוטים לשצועות
ד"ה עיין מג"א) מה שאמר האי מינא
(שנת פח ע"א) עמא פזיזא דקדמיתו
[פומייכו לאודנייכו], והשיב לו אגן דסגינן
בהמנותא כו'^ב, פירוש נעשה ונשמע, היינו
אנו נעשה אף שלא נצין טעם הדבר, ואחר
כך ונשמע פירוש שנצין טעם הדבר, וכל זה
בישראל, מה שאין כן האי מינא שאין דרכו
לנטות רק אחר מה שחקר בשכלו, אם כן
לפי דעתו צריך להיות תחלה השמיעה
והצנה ואחר כך המעשה, ולכן אמר עמא
פזיזא, והשיב לו באמת זה המחלה שלך, כי
בשכל שאנחנו בני אמונה גם מלד הקבלה
קודם שנצין הטעם, לכך אנו חוקרין אחר
כך והצא לטהר [מסייעין לו], ומצינין את
הטעם, מה שאין כן ברשעים שכמותך סלף
בוגדים ישדם, ולא ילאו בשלום.

ג) ר"ל, שהיה מיחל בתפלה שיזכהו השי"ת לשמור החוקים בלי הבנת הטעם.

ד) ז"ל תשובתו בגמ', אגן דסגינן בשלימותא כתיב בן תמת ישרים תנחם הנך אינשי דסגן בעלילותא
כתיב בהו וסלף בוגדים ישדם.

ה) ר"ל, בכל עת צריך לזכור מיום המיתה שילבש לבנים, ועי"כ ושמן על ראשך אל יחסר, מאחר
שישוב בתשובה בכל עת כי צריך לשוב לפני מותו כאז"ל שוב יום אחד לפני מיתחך.

ו) ז"ל רבינו (פ' בראשית), די שג' דרכים תורה וקריאת שמע ואח"כ יזכור יום המיתה, ומעט שניצלין
על ידי תורה וקריאת שמע, ועל כל פנים צריך להזכיר יום המיתה, וזהו מי גבר וגו', היכן נמצא
גבר בגוברין שיתגבר על יצרו כל כך, בל יראה מות.

ז) ז"ל הגמ', לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע שנאמר רגזו ואל תחטאו. אם נצחו מוטב ואם

ובזה מונח סוד קיומנו הנצחי העומד לנצח עמים, ורק בשביל התורה הנצחית אין לנו לפחוד כלל מכליון כללי, כי אלפי הרבות שליפות ועומדות מפנים ואחור לנצור אותנו ועל כן כל העמים הקמים עלינו לא יוכלו להרע לנו כי התורה מגינה עלינו :

ובזה יאיר לנו אור חדש לבאר ע"ד דרש הא דאיתא במנחות (ל"ו.

סוטה ס"ד) שח בין תפלה של יד לתפלה של ראש עברה הוא בידו וחזור מערכי המלהמה מבלי לנגוע בעצם הדין שאין לנו נפק"מ בזה"ז, דהנה התוה"ק משפטי ה' אמת צדקו יחדו (תהלים י"ט) כלומר, כמו מכונה שלמה אשר נלגלים הרבה ואופנים שונים לה ומעגלים רבים יכללוה להוציא מחשבת פועלה ועושה, וכל אופן פרטי או איזה מעגל יחירי אם יחסר או ישונה מתכונתו, הלא אז תשחת המכונה כולה ותשבת התכלית הכללי אשר לכל המעגלים והאופנים יחד ולא תעשה המכונה אשר עלי' לעשות ככה התוה"ק בשלימותה ובאחדותה משפטי ה' אמת צדקו — כאשר הם — יחדו בלי תוספות וגרעון, התוה"ק נחלקה לשני סוגים חקים ומשפטים, או שמעיות ושכליות, סוג האחד הנקרא חקים, מכלכל בקרבו כל המצוות הנעלות מחוג השגת שכל האנושי וטעמן מכוסה ונעלמה ואין בכח השכל המוגבל של האדם אשר העבר לא יראה והעתיד נעלם מעיניו ואין לו רק ההוה הקצר להבין עמקי סודותי ולחדור לתוך מצפנותי ויש בהן גם מה שהיצה"ד משיב עליהן ואומר מה טעם למצוה זו כמ"ש רש"י בפ' חקת, סוג השני הנקרא משפטים כולל כל מצוות השכליות שגם בינת האדם מסכמת עמהן כי הן קרובים למשפט האנושי והן עפ"י הרוב המצוות שבין האדם לחברו, אבל משפטי ה' אמת צדקו — יחדו החקים והמשפטים ומחויבים אנו לכוף ראשנו ולבטל דעתנו מפני דעת עליון כי ישירים

דרכי ה' וטרומים הם מנגדנו בין המצוות הנודעות טעמן ובין אלו המצוות אשר כמו בעלמה ולא יראו להשכל הקצר של מין האנושי, ואימתי, התוה"ק, שהיא המכונה היחידה לקיום עם ישראל ונצחיותו, בכחה לעשות פעולתה, אם כל המצוות צדקו יחדו אצל האדם לעשותן כי התורה שלמה נתנה ואם מחסר אותה אחת ממנה פסולה וזה דברי ר"ם בפרק התכלת (מנחות ס"ג): וראיתם איתו תניא היה רבי מאיר אומר מה תכלת נשתנה מכל הצבעונים מפני שתכלת היא דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד שנא' ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר אשר המאמר לכאורה בלתי מובן עד התפשו דומה ברומה ולמה לא נקט בקיצור מפני שתכלת דומה לרקיע וכה"כ אבל הענין כי מצות תכלת שנאמרה בה וראיתם אותו הוא משמשת בתור סמל המזכיר לזכור תמיד מה שנטל על האדם להיות תמיד חקוק בזכרוננו בקיום כל מצוות התורה, כאשר אין לטי הים באמת שום מראה מיוחדת וככל מים אם תשים בכלי כמראה הכלי כן תהי' מראה המים

רק מה שנראה לעין האדם מראה הים תכלת היא מפני שבח הראי' קצר לראות את עומקו ותהומו של הים ועדיך לדעת אשר בכל מקום אשר תכלה כח הראות מלהביט את היותר רחוק או נדמה לעין האדם כאלו הי' רואה מראה תכלת וכן

מה שהרקיע נראה לנו מראה תכלת הוא ג"כ מה"ט מפני שככה כח הראי' מלהביט ברום גובה האויר ובאפיסת כח הראי' כמראה תכלת נראה לנו וז"ש ר"ם שעל כן צוה לנו התוה"ק על מצות פתח תכלת להיות מצוה זו משמשת לנו תמיד בתור סמל המזכיר כי קצרה עין שכלו להבין כל טעמי מצוות התורה (ואל וואין) לא להאדם לשפוט שום דבר מהתוה"ק רק לפי מראה עיניו ושכלו כי כמו שאין העין יכולה להשיג תהום הים וגובה הרקיע כן עמקו ממנו וגבהו משכלו כל

דברי

מוכים.

(חוליו דף מ"ד) אמר רב חסדא איזה שונא מתנות יחי' זה הרואה טריפה לעצמו, נאמר בדרך צחות יעז' כי אפשר לשעות ולפרש שונא מתנות ששונא ג"כ מלתת מתנות, אבל האמת אינו כן שעל האדם להביט על קבלת מתנות כמו שהיה דבר של טריפה, אבל רק לעצמו שלא יחפוץ לקבל שום מתנה, אבל לתת מתנה, אדרבה יש לכל אדם ליתן לאוהביו ולקרוביו אם הם ירצו לקבל ואינם שונאים מתנות.

אוצר החכמה

(מנחות מד) שקולה מצות ציצית כנגד כל המצות שבתורה, זה יתבאר ע"פ הגמ' שם, וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה', היה ר' מאיר אומר מה נשתנה תכלת מכל הצבעונים מפני שתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד שנאמר ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר, הכונה במאמר הזה היא כי באמת אין למים שבים שום מראה מיוחד שאם תשים מים מן הים בכלי או כמראה הכלי בן יהיו מראה המים, וזה שנראה לנו מראה הים תכלת הוא משום שקצר כח הראיה לראות את עומק ותהום הים, ובכל מקום שכח הראיה אפס מלהביט יותר רחוקה נדמה לעין כמו שהיא רואה מראה תכלת, וכן מה שמראה הרקיע נראה לנו תכלת ג"כ משום שכלה כח הראיה ברום האויר, ובמראה תכלת נדמה לנו, יוהי כוונת ר' מאיר מה נשתנה תכלת מכל הצבעונים שצותה התירה דוקא זנתנו כו' פתיל תכלת כדי שיוכזר האדם. כי קצרה עין שכלו להבין מעמי המצות ולא ישפוט שום דבר לפי מראה עיניו ושכלו האנושי כי כמו שאין העין יכולה להשיג עומק ותהום הים ורום הרקיע כן מכוסה ונעלם ממנו כסא הכבוד וגדלות שמו ית' כי אם נרצה לשפוט

Rabbi Yitzchak Pindrus

משנה מסכת עדויות פרק ה משנה ז

מעשיך יקרבור ומעשיך ירחקוך:

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף נה עמוד א

אמר רבי יצחק: אין מעמידין פרנס על הצבור אלא אם כן נמלכים בצבור, שנאמר ראו קרא ה' בשם בצלאל. אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: משה, הגון עליך בצלאל? אמר לו: רבוננו של עולם, אם לפניך הגון - לפני לא כל שכן? אמר לו: אף על פי כן, לך אמור להם. הלך ואמר להם לישראל: הגון עליכם בצלאל? אמרו לו: אם לפני הקדוש ברוך הוא ולפניך הוא הגון - לפנינו לא כל שכן?

Zev Elkin

משנה מסכת עדויות פרק ה משנה ז

לפי שאומתינו בני ישראל אינה אומה אלא בתורתיה.